

Bevaringsforeningen for Præstø og omegn

Formand: René Sørensen, Torvet 12, 4720 Præstø, tlf.: 55 99 33 49

Nyhedsbrev

Oktober 2008 rev. 2

Skal denne udsigt spoleres?

Udsigt fra Præstø havn mod Hollænderskoven

Præstø havn hører til en af Danmarks smukkeste havne—og sådan skal det gerne fortsætte!

Derfor er det helt afgørende, at det projekt om en eventuel havneudvidelse, der for øjeblikket arbejdes på i sejlklub og søsportscentret, får en karakter, der udvikler haven gennem bevaring.

Præstø Sejlklub og Søsportscentret har gennem de seneste måneder arbejdet med planer for en eventuel udvidelse af den nuværende lystbådehavn for at skaffe plads til flere både og samtidig skabe bedre forhold for de eksisterende både i havnen.

Ifølge Præstø Sejlklubs (PSK) blad er der nedsat et såkaldt visionsudvalg, der af sejlklubbens generalforsamling har fået til opgave at analysere, hvilke muligheder der foreligger for en havne-udvidelse.

(Skal denne udsigt spoleres? Fortsat fra forsiden)

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt nogen konkrete projekter—kun nogle løse tanker. En af disse tanker opererer med bygningen af en mole, nord for havnen, der strækker sig i vest-østgående retning og dermed lukker hele havnen inde. Dette projekt vil skabe plads til endnu ca. 60 både—i særdeleshed store både på mellem 40 og 60 fod.

Skulle et sådant projekt blive realiseret vil det ødelægge det helt unikke ved Præstø havn—nemlig det hyggelige og overskuelige havnemiljø.

Vi vil ikke have Vedbæk Marina til Præstø!

Bevaringsforeningen bør nøje følge denne sag. Vi vil gerne udvikling, men det skal ske gennem en nænsom bevaring.

Lær dit hus at kende

Nogle huse er rigt udsmykkede med stuk, facadeudsmykning og glaserede tage, mens andre huse bevidst er gjort enkle i deres udtryk, fordi man har lagt mest vægt på funktion og enkelhed. På Bygningskultur Danmarks hjemmeside: www.bygningskultur.dk finder du 13 stilblade som forklarer, hvad der er særligt og karakteristisk for dit hus.

De 13 stilblade præsenterer de mest typiske stilarter for hustyper fra 1880'erne og frem til i dag. Stilbladene beskriver kortfattet hustypernes særlige værdier og idealer samt deres oprindelse og karakteristika, f.eks. udtryk, farver, materialer osv. Beskrivelserne indeholder også en række anbefalinger om, hvorledes man på en fornuftig måde kan respektere det enkelte hus, når der laves forandringer.

Et eksempel fra de 13 stilblade er muremester-villaen fra 50'erne, der var efterkrigstidens drøm om det solide håndværkerhus, hvor de vigtigste grundelementer er taget og murværket.

Anbefalingerne til ejerne af en 50'er muremestervilla er følgende:

Murværket bør have en stor opmærksomhed; sten-typen, forbandtet, fugetypen og –farven er valgt med omhu. Overfladebehandlinger som vandskuringer og lignende kan ikke anbefales, det kan omfugning af mørnede fuger derimod.

Taget, dækket med røde teglsten, er hustypens særlige kendetegn; sammen med murværket giver det huset en flot, homogent udseende. Andre tagdækningsmaterialer, inklusiv glaserede teglsten, bør ikke erstatte de røde teglsten. Vinduerne har både været udført med et stort glasfelt uden sprosser og med en lodret sprosseopdeling. Plasticvinduer skæmmer husets kvalitet.

Hustypen er robust og findes i mange varianter. Det kan til og ombygges uden at miste sit særpræg, når man fastholder det markante tag og murværket. Ved tilbygning bør den nye tagrygs højde holdes under hovedhusets. Huskroppen kan forlænges, tilbygges vinkelret eller parallelforskydes. Påbygning af kviste er problematisk, da det bryder husets grundtræk – den store tagflade. Tilbygninger med fladt tag kan ikke anbefales.

Entredørens karme var malede, medens døren kunne være i lakeret naturtræ. Rækværk blev udført med slanke, hvidmalede jernprofiler. Udvendige trapper var ofte beklædt med klinker, for eksempel Hasleklinker, der også anvendtes til sålbænke.

Årets tur

33 medlemmer fra Lokalthistorisk Forening og Bevaringsforeningen deltog i en fornøjelig og udbytterig fælles tur den 7. september 2008.

Første stop var jagthytten på Mogenstrup Ås.

Omkring år 1900 rykkede adskillige godsejere ud i naturen. Med familie og udvalgte gæster ønskede de at nyde det frie, afslappede liv fjernt fra herregårdens daglige og mere formelle verden. Således også godsejer, hofjægermester Holger Collet fra Rønnebæksholm. Han lod bygmester Poul Richardt opføre en jagthytte i norsk stil på åsen ved Rønnebæks-

holm. Familien Collet befandt sig godt i jagthytten, som var i flittig brug. I en beskrivelse fra Rønnebæksholm lyder det således: *Oppe i Bakkerne, gemt bag gran og fyr, mellem brombærranker og vilde roser, ligger en lille jagt hytte, opført og lunt indrettet for få år siden..... det jagtelskende Herskab ejer et hyggeligt fristed på denne skønne og ejendommelige plet.*

Næste stop var Venligheden på Rønnebæksholm som Marie Toft lod opføre som digter-pavillon til sin mand N. F. S. Grundtvig i 1854.

Restaureringen af denne arkitektoniske perle stod arkitekt Peter Bering for. Han kunne således med stor indsigt berette om det spændende arbejde der bl.a. byggede på Tidemands-Dals, gamle fotografier og iagttagelser. 155 år efter grundstensnedlæggelsen er Venligheden genopstået i sin fulde, oprindelige skikkelse

Den medbragte frokost nød vi i det dejlige solskin i gården til Rønnebæksholm, hvorefter bussen kørte til Herlufsholm kostskole.

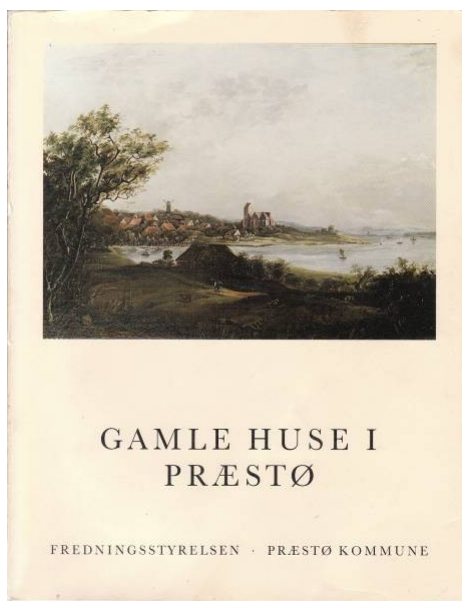

Lektor Mads Nielsen var en utrættelig guide og fortæller. Vi fik stedets historie serveret med mange interessante og morsomme anekdoter. Mads Nielsen fortalte f.eks. om den radio, modstandsbevægelsen under krigen havde stående på bibliotekets loft. Da det kom til tyskeres kendskab, foranstaltede de straks en undersøgelse på stedet, men radioen blev aldrig fundet; den var nemlig nu blevet gemt i en sarkofag i kirken.

Eftermiddagskaffen drak vi på den dejlige havn i Bisserup, hvorefter bussen vendte tilbage til Præstø fyldt med dejligt humør og mange indtryk.

Tak til Peter Bering og John Kunze for en veltilrettelagt tur.

Passer vi godt nok- på bygningerne i vor gamle, smukke købstad?

Det er 30 år siden, at der blev udarbejdet en bog om Præstø købstads gamle bygninger. Hovedforfatter var Claus M. Smidt. Bevaringsforeningen for Præstø og omegn havde sat Claus stævne i søndag, den 5. oktober for at gøre status.

Næsten 100 deltagere tilbragte et par meget underholdende og lærerige timer i selskab med Claus M. Smidt, kunsthistoriker og formand for Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring. Mødet fandt sted på Hotel Frederiksminde, der samtidig fik overrakt Årets Bygningsbevaringspris af

Søren Nybo, formand for Teknisk Udvalg i Vordingborg kommune. Prisen blev givet for den fine og stemningsfulde istandsættelse af hotellet. Direktør Silje Brenna takkede for prisen og donerede samtidig Hotel Frederiksmindes indtægter ved dagens arrangement til Røde Kors.

Ja, der er blevet passet godt på Præstø, konkluderede Claus M. Smidt. Her er et unikt købstadsmiljø smukt omkranset af havnen og Nysø og den klare afgrænsning af købstadsbyen mod Antoniehøj-en. Men Claus M. Smidt måtte desværre også konstatere, at "Silvaniseringen" er nået til Præstø. Vinduer i plastik og i forkerte dimensioner skæmmer flere af vores smukke gamle huse. Og en standard dør fra byggemarkedet er ikke et kønt syn i et ellers velbevaret ældre hus.

Han opfordrede til at vi er opmærksomme på at bevaring af vores smukke købstad ligger i såvel detaljen som i helheden i købstadsmiljøet.

En vigtig del af købstadsmiljøet i Præstø er havnen og havnemiljøet. Her er et smukt og spændende købstads-havnemiljø, som næsten ikke findes andre steder i landet. En havneudvidelse, som desværre er realiteten i mange byer, vil være ødelæggende for Præstø og den smukke gamle havn. Claus M. Smidt opfordrede til, at man ikke "laver Præstø havn om til en marina med moler og nybyggeri på havnefronten".

Bogen "Gamle Huse i Præstø" kan købes på Kommunekontoret til en pris af 120 kr.

Facaderådet.

Efter kommune sammenlægningen har der været arbejdet hårdt på at få Facaderådene op og køre i de tre byer Vordingborg, Stege og Præstø.

Medens det har været en lidt træg start i Vordingborg og Stege, har vi her i Præstø absolut intet at klage over.

Vi havde inden kommunesammenlægningen et velfungerende Skilte & Facadeudvalg. Det lykkedes os at have dette i arbejde indtil den nye ordning var på plads. Vi har således ikke haft en periode uden samarbejdet med kommunen.

Hvordan er det nye Facaderåd så sammensat. Generelt er vi blevet flere deltagere. I det gamle Skilte & Facadeudvalg var der to deltagere fra kommunens tekniske forvaltning, 2 fra Handelsstandsforeningen og to fra Bevaringsforeningen.

I det nye Facaderåd er der åbnet op for at flere interessegrupper kan deltage. I Præstø har det resulteret i, at der nu også er deltagelse fra Lokalhistorisk forening og Lokalhistorisk arkiv samt Museerne.dk. Deltagelse fra kommunen er skåret ned til en person, Torben Andersen, der fungerer som sekretær. Vi er således 8 medlemmer i rådet idet Handelsstandsforeningen og Bevaringsforeningen har hver to medlemmer.

Ved første møde i Facaderådet blev der valgt formand for rådet. Posten blev tildelt undertegnede.

Samtidig blev der valgt repræsentant i Bygnings præmierings-udvalget. Og denne post gik også til undertegnede.

Det nye Facaderåd mødes efter behov, og der kan være kortere eller længere tid mellem møderne, som normalt ligger tirsdag morgen kl. 8.00 i respekt for de erhvervsdrivende der deltager.

Det geografiske arbejdsområde afgrænses af Antoniebakken i vest, Åen mod syd og fjorden mod nord og øst. Lokalplaner for området, samt Skilte & Facadevejledningen danner grundlag for de beslutninger rådet tager.

Udover arbejdet med at tage stilling til de ansøgninger der sendes til kommunen, arbejder vi i øjeblikket på en revidering af Skilte & Facade vejledningen. Det er ikke de store ændringer der vil ske, idet meget af det handler om at få ændret de steder, hvor der stadig henvises til Præstø kommune.

Hvornår skal en borger eller handlende så henvende sig til Facaderådet ?

Generelt kan det siges, hvis man ønsker at ændre farve på sit hus eller foretage konstruktionsmæssige ændringer, skal der inden arbejdet kan startes sendes en ansøgning til kommunen. Det samme gør sig gældende, hvis man ønsker at opsætte skilte, markiser og lignende.

Det er derfor en god ide at sætte sig ind i de gældende regler.

Lokalplanerne kan læses på Vordingborg kommunes hjemmeside.

Samme sted kan man finde Skilte & facade vejledningen.

Meget snart vil sidstnævnte også være at finde på Bevarings Foreningens egen hjemmeside www.bvpo.dk.

Du er altid velkommen til at kontakte mig, hvis du er i tvivl om en ændring af dit hus, det være sig farve eller konstruktionsmæssigt, kræver en ansøgning til kommunen.

René Sørensen

Bygningskulturens dag 2008.

De tre bevarings foreninger i Vordingborg kommune arrangerede sammen med kommunen og Museerne bygningskulturens dag 2008.

Der var dels foredrag d. 4 september og og bustur d. 14. september.

Undertegnede deltog selv i busturen, der desværre kunne have haft flere deltagere. Det var en meget interessant tur. Dem der ikke deltog gik virkelig glip af en fin oplevelse.

Det vil ikke kunne rummes i dette blad at give et resume af turen, jeg henviser derfor til vores hjemmeside samt artiklerne i dagspressen.

Vi må blot håbe på en større tilslutning næste år.

René Sørensen

Her kan du se hvem der sidder i bestyrelsen.

Formand	René Sørensen	Torvet 12	4720 Præstø	5599 3349
Næstformand	John Kunze	Bårsevej 23	4733 Tappernøje	5596 5475
Kasserer	Niels Stoklund	Lindevej 15	4720 Præstø	5599 3313
Sekretær	Hans Thormod Nielsen	Adelgade 85	4720 Præstø	5599 1177
Redaktør	Karen Margrethe Olsen	Torvet 13	4720 Præstø	5599 2614
Bestyrelsesmedl.	Peter Bering	Kragevigvej 17	4720 Præstø	5599 6089
Bestyrelsesmedl.	Troels Fromberg	Industrivej 5	4720 Præstø	5599 1361
Suppleant	Jørgen Damø	Torvet 21	4720 Præstø	5599 1313
Suppleant	Per Jørgensen	Lindevej 32	4720 Præstø	5599 2215

Og husk så at vi stadig samler og formidler tegl fra vores lager.

Står du og mangler tegl for en reparation kontakt da Hans Thormod Nielsen

Brug hjemmesiden.

Bevaringsforeningen for Præstø og Omegn har fået en hjemmeside: www.bvpo.dk

Husk at klikke forbi for at se om der er kommet nye arrangementer eller om der er aktuelle nyheder.

Hvis vi får din mail adresse kan du også få tilsendt nyheder ad denne kanal. Send din mail adresse til: rs@rmteknik.dk med dit navn og adresse samt medlems nummer